

MODEL DE PROTOCOL MARC D'ACTUACIÓ CONTRA LES AGRESSIONS SEXISTES I/O PER EXPRESSIÓ DE GÈNERE EN ENTORNS D'OCI A LA COMARCA DEL BAIX LLOBREGAT

Octubre 2019

- 1** **Presentació** **pàg. 3**
- 2** **Què és una agressió sexista?** **pàg. 4**
- 3** **Nivells d'agressions i intervencions a realitzar** **pàg. 5**
- 4** **Principis d'actuació** **pàg. 8**
- 5** **Agents que intervindran en el procés i coordinació** **pàg. 10**

PRESENTACIÓ

Aquest protocol és una eina de suport per definir uns mínims criteris d'actuació conjunta davant les situacions d'agressions sexistes i/o per expressió de gènere que es puguin produir a les festes i revetlles de la comarca del Baix Llobregat. Està definit segons una concepció conjunta sobre què són les violències sexistes i/o per expressió de gènere, i com es manifesten en forma d'agressions. Aquesta definició ha de ser una ajuda per entendre-les, detectar-les i saber que enguany existeix un recurs de suport on s'han de derivar les situacions detectades: el Punt Lila que cada municipi de la comarca instal·larà durant les seves festes majors i revetlles, per la prevenció i l'atenció d'agressions sexistes.

QUÈ ÉS UNA AGRESSIÓ SEXISTA?

És una agressió física, verbal o sexual, exercida sobre una persona per motius de sexe, orientació sexual i/o expressió de gènere.

Exemples d'aquestes conductes:

- ★ Comentaris ofensius i/o degradants, insults, burles sexistes o en relació amb la seva expressió de gènere, jutjar la vida sexo-afectiva de la persona, mirades o comentaris sexuals no desitjats.
- ★ Invasió continuada de l'espai personal, tocaments no desitjats, intimidar, donar empentes, immobilitzar, arraconar, perseguir.
- ★ Exhibició de símbols sexistes ofensius, exhibicionisme sexual, imposar pràctiques sexuals, violació.

NIVELLS D'AGRESSIONS I INTERVENCIONS A REALITZAR

TIPUS DE VIOLÈNCIA	NIVELL DE GRAVETAT EN LES AGRESSIONS	
VIOLÈNCIA PSICOLÒGICA	Nivell 1	Insultar, escridassar, ridiculitzar, desautoritzar, fer burles o bromes sexistes, menysprear, infantilitzar, fer sentir inferior, ignorar, invisibilitzar, interrompre, agressions a través de les xarxes socials, acusar d'infidelitat, manifestar gelosia i sospita, forçar gelosia, jutjar la dona per la seva vida sexual afectiva, control de les relacions amb els altres.
	Nivell 2	Amençar, fer xantatge, utilitzar un problema de la persona en contra d'ella (discapacitat, malalties, etc.), exigir obediència, fer comentaris sobre la seva aparença física rebaixant la seva autoestima.
	Nivell 3	Amençar de mort o de danys per coaccionar.
VIOLÈNCIA FÍSICA	Nivell 1	Envair espai, parlar a prop de forma intimidadora, tocaments sexuals no desitjats, donar empentes.
	Nivell 2	Immobilitzar, arraconar, aïllar, agafar amb força, pessigar, agafar pel braç, retenir-te momentàniament, fer la traveta perquè caigui, assetjar o perseguir.
	Nivell 3	Colpejar, agafar pel coll, retenir o tancar.

TIPUS DE VIOLÈNCIA	NIVELL DE GRAVETAT EN LES AGRESSIONS
VIOLÈNCIA SEXUAL	Nivell 1 Mirada lasciva, comentaris lascius.
	Nivell 2 Pressionar a practicar sexe no segur, explicar intimitats sexuals de la persona, assetjament per opció sexual.
	Nivell 3 Exhibicionisme sexual, forçar pràctiques sexuals no desitjades, prendre represàlies si la persona no accedeix a tenir relacions sexuals, fer fotos o vídeos sense consentiment, difondre imatges/vídeos de la persona amb contingut sexual, abús sexual, violació.

NIVELL DE GRAVETAT EN LES AGRESSIONS	INTERVENCIONS A REALITZAR
NIVELL 1	Amb la persona agressora AVÍS: Se li comunica a la persona agressora que està realitzant una agressió sexista i que la persona agredida se sent incòmoda i violentada. Se li fa saber que si no atura aquesta actitud, serà convidada a abandonar l'espai.
	Amb la persona agredida Cal donar-li suport, oferir-li un espai de seguretat apartant-la de l'agressor, però sense que se senti exclosa de la festa, al Punt Lila. S'ha de respectar la resposta de la persona agredida. Si no vol donar cap resposta, és la seva decisió.

NIVELL DE GRAVETAT EN LES AGRESSIONS	INTERVENCIONS A REALITZAR	
NIVELL 2	Amb la persona agressora	EXPULSIÓ: Es valorarà la possibilitat d'avisar al cos policial. El personal de seguretat s'encarregarà de retenir a la persona agressora.
	Amb la persona agredida	Cal donar-li suport, oferir-li un espai de seguretat, apartant-la de l'agressor, però sense que se senti exclosa de la festa, al Punt Lila. S'ha de respectar la resposta de la persona agredida. Si no vol donar resposta, és la seva decisió. Escoltar les seves necessitats: acompanyament a transport públic, transport per marxar, buscar la seva xarxa social, etc. Acompanyament a serveis sanitaris, si cal. Informar sobre els recursos d'atenció psicològica que s'ofereixen a través dels SIAD's.
NIVELL 3	Amb la persona agressora	EXPULSIÓ: Expulsió de la festa. El personal de seguretat s'encarregarà de retenir a la persona agressora i trucar als Mossos d'Esquadra. MESURES LEGALS: En cas d'agressions greus constitutives de delictes (abús sexual, xantatge i amenaça per pràctiques sexuals, violència física, amenaces de mort, etc.), es pot valorar emprendre les accions legals corresponents.
	Amb la persona agredida	Cal donar-li suport, oferir-li un espai de seguretat, apartant-la de l'agressor, al Punt Lila. Acompanyament als serveis sanitaris. Derivació a Policia Local o Mossos d'Esquadra. Informar sobre els recursos d'atenció psicològica.

PRINCIPIS D'ACTUACIÓ

- ✦ El personal de seguretat haurà d'aturar l'agressió, allunyar a la persona agressora de l'agredida, crear un espai de seguretat per ella, acollir-la i acompanyar-la al Punt Lila.
- ✦ S'ha de crear un ambient de suport on la persona agredida no se senti jutjada, facilitant un espai tranquil i relaxat, on pugui expressar emocions i sentiments, sense entrar a valorar els fets que relata.
- ✦ Cal realitzar una escolta activa i empàtica, fer contenció si és necessari i evitar reforçar l'estigmatització o els sentiments de culpabilitat que pugui tenir.
- ✦ No adoptar una actitud sobreprotectora i/o paternalista, evitant donar consells sobre la manera concreta d'actuar.
- ✦ Respectar sempre les decisions de la persona agredida, recollint i avaluant les seves demandes explícites i implícites, per fer possible la derivació al recurs més adequat.

- ✦ La persona que posa en coneixement una situació de violència ha de tenir garanties que el procés es fa preservant el seu dret a la intimitat. Si no, es corre el risc que, per por a exposar-se públicament, les persones no s'atreveixin a fer el pas, per tant, es portarà amb la màxima discreció possible per elles i hi ha deure de confidencialitat.
- ✦ Una agressió és quan algú se sent agredit/da: cadascú té els seus límits, que són variables en funció de les vivències de cada persona. No és legítim qüestionar els límits de l'altre/a.
- ✦ Res justifica una agressió. Una agressió és un abús de poder d'una persona sobre l'altra: no és un malentès, ni un conflicte.
- ✦ La passivitat i la complicitat davant les violències, només ajuden a mantenir-les i perpetuar-les i deixen les persones agredides en una situació vulnerable, per això, no podem romandre impassibles davant les agressions masclistes i per expressió de gènere, sinó que ens hem de corresponsabilitzar en la lluita per la seva eliminació.

AGENTS QUE INTERVINDRAN EN EL PROCÉS I COORDINACIÓ

PUNT LILA

Espai coordinat per les tècniques d'igualtat i referents de LGTBI de cada municipi, que ha de ser fàcilment identificable a la festa o revetlla, on es disposarà d'informació relativa al protocol d'abordatge i intervenció contra les agressions sexistes i/o per expressió de gènere.

Les funcions del Punt Lila seran:

- ★ Definir l'espai de la festa municipal o revetlla com a lliure d'agressions sexistes i/o per expressió de gènere.
- ★ Fer una tasca de prevenció i sensibilització, conscienciant a la ciutadania del dret de les dones i el col·lectiu LGTBI a gaudir d'aquest espai de festa, lliure d'agressions sexistes i/o per expressió de gènere.
- ★ Informar a la ciutadania sobre el protocol i els recursos que el municipi posa a la seva disposició en matèria de violències de gènere.
- ★ Facilitar un espai preparat per què les persones que hagin patit una agressió, puguin rebre suport i adreçar-se per activar el protocol.

El Punt Lila comptarà amb dues tècniques especialistes en l'atenció i abordatge de situacions de violències de gènere en el context d'oci, i registrant les incidències que es produeixin durant la festa o revetlla, en un full de registre.

PERSONAL DE SEGURETAT

El personal de seguretat s'encarregarà de valorar els nivells d'agressió que s'hagin pogut produir, i, en funció de la valoració, intervindran aplicant les mesures corresponents cap a l'agressor (avís, expulsió, activació del protocol i/o mesures legals) i atendran a la persona agredida, realitzant els acompanyaments que calguin (a centre sanitari, Mossos d'Esquadra, etc).

S'afavorirà que, en la mesura del possible, les professionals del personal de seguretat encarregades del protocol siguin dones.

SERVEIS SANITARIS

Donaran una primera atenció a la persona agredida, valorant els nivells d'agressió que hagi pogut patir així com les lesions que pugui tenir, i faran la derivació corresponent al recurs més adient en funció de la gravetat dels fets i de la voluntat de la persona agredida. Si es tracta d'una agressió greu, faran informe mèdic per emprendre les mesures legals corresponents.

AGENTS DETECTORS

Ens referim a personal de barres, equips tècnics i d'animació, entitats... En cas que detectin una agressió, hauran d'adreçar-se al Punt Lila i trucar al personal de seguretat per activar el protocol d'actuació.

COORDINACIÓ

Abans de la festa o revetlla:

S'establirà una reunió prèvia a la festa o revetlla, amb tots els agents implicats, per donar a conèixer les funcions del Punt Lila i el protocol d'actuació contra les agressions sexistes i/o per expressió de gènere. També es farà una formació sobre violències per raó de gènere per facilitar la sensibilització i implicació dels agents implicats.

Durant la festa o revetlla:

- ★ En els cartells i díptics que es reparteixin, apareixerà informació sobre l'existència del Punt Lila i la seva ubicació. Tots els agents detectors hauran de trucar al personal de seguretat en cas que detectin alguna agressió, i adreçar-se i acompanyar al Punt Lila, a la persona que ha patit una agressió o que vulgui assessorament i informació.
- ★ Qualsevol actuació serà consultada amb la persona agredida. Si la persona afectada, per exemple, no acudeix a seguretat, i s'observa una agressió, caldrà consultar-li abans d'actuar. La resposta individual de la persona agredida és totalment lliure: entenem que ha de poder actuar com vulgui davant d'una agressió. Si no vol donar cap resposta, és la seva decisió.
- ★ Només en cas d'agressió greu constitutiva de delictes (abús sexual, xantatge i amenaça per pràctiques sexuals o per manifestacions d'expressió de gènere, violència física, amenaces de mort, etc.), es pot valorar actuar sense el consentiment de la persona agredida, expulsant a l'agressor i emprenent les accions legals que es considerin necessàries.

Després de la festa o revetlla:

- ★ Es farà una nova reunió amb tots els agents implicats, en la que es farà una avaluació de com s'ha desenvolupat l'esdeveniment, fent una devolució sobre quines persones s'han personat al Punt Lila, i quin tipus d'actuacions s'han realitzat: informació, prevenció i sensibilització, atenció d'algun cas en concret, així com derivacions a recursos especialitzats.
- ★ Es comentaran les dificultats o mancances que s'hagin detectat, per introduir propostes de millora de cara a properes festes o revetlles.

